

*Vzpomínky na život pana Františka Sikory,
který svým fotoaparátem zachytil nejenom
výstavbu města Havířova i jeho okolí
a to od roku 1948 až do dnešních dnů.
Tak jako rodák Fryštátu, to je dnes město
Karviná 1, rovněž tak zhotovil dokumentaci
celé Karviné 2 a rovněž také i okresů Karviná 1
a to od roku 1930, kdy začal jmenovaný fotografovat.*

*Psal se rok 1997 a to bylo po smrti a pohřbu nejmladšího syna rodu pana hraběte
Hanze Larische. Jelikož jsem chtěl ještě mít rod bývalého hraběte pana Johana Larische,
proto píši jeho narození a úmrtí a to jak u rodu tak i úmrtí těchto hrabat.*

*hrabě Johan Larisch otec se narodil v Polsku 6. 10. 1872.
Zemřel v Palfau 10. 11. 1962.*

*hraběnka Olivie Larischová matka se narodila v USA 25. 4. 1894
zemřela v Palfau 30. 3. 1971.*

*hrabě Jindřich Larisch syn se narodil v Ráji v Zámku 16. 5. 1913
zemřel – pohřeb v Solci v Karviné 2, 25. 5. 1933*

*hraběnka Helena Larischová dcera nar. provdaná za Tarnovského 1. 5. 1914
žije v Brazílii*

*hrabě Eduard Larisch syn nar. v Solci zámku 4. 1. 1916
zemřel v Palfau 30. 7. 1987.*

*hrabě Hanz Larisch nar. v Solci v zámku 15. 11. 1917
zemřel ve Španělsku 7. 3. 1997*

*hraběnka Meri Larischová dcera žije v Rakousku 11. 5. 1921
provdaná 1940 Thurn Taxis žije v Rakousku
provdaná narodila se dne 11. 5. 1921 – Filip Thurn*

*hraběnka Szafgoczová žena Hanze naroz. 20. 1. 1919, 22. 11. 1945
tragicky zemřela autonehoda v Brtnici u Třebíče*

*hraběnka Šebelová dcera ředitele Vít. žel. , svatba na Ostravici 16. 12. 1937
zemřela.*

Psal se rok 1916 a to 8. dubna, kdy se František Sikora narodil. Tenkrát to bylo právě v polovině první světové války. Narodil se ve Fryštátě na Bělidle, to je dnes Karviná 1 a to bylo vedle dnešního zimního stadionu. Dům, ve kterém se narodil tam ještě do dnešního dne stojí a to ještě majestátně. Je to přízemní chaloupka. V roce 2002 jsem si tento dům, kde jsem se narodil vyfotografoval a to, aby mi zůstala na tuto chaloupku památka. Vzpomínám na to, když mi bylo 2 roky, jak nám všem zemřela naše drahá babička. Vzpomínám na to, jak se najednou udělalo babičce špatně, upadla na zem v kuchyni, což jsme měli jenom kuchyň a ložnici a v kuchyni spadla na zem a srdíčko jí přestalo bít. Pro nás všechny, co jsme zůstali, to byla pro nás moc velká rána, a nechtěli jsme tomu věřit, že už mezi námi nikdy nebude. Jen krásné a nezapomenutelné vzpomínky nám zůstali na naši milovanou babičku, která nás vždy opatrovala a dávala vždy na nás pozor. Vzpomínám na rok 1918, kdy byl konec války a my jsme se přestěhovali od zimního dnešního stadionu ke drogerii pana Turka a to bylo na náměstí vedle pošty hlavně tam, kde je dnes prodejna Agape kancelářských potřeb. Rovněž také je tam modlitebna evangelická církev.

V době, kdy se psal rok 1920 si přesně vzpomínám na svoje mladá léta, kdy mi byly 4 roky a 9 měsíců a já jsem právě stál se svým bratrem u svého domu a naproti přes cestu šel Mikuláš, anděl a čert a to bylo právě 6. 12. 1920. Mne osobně toho bylo tenkrát moc a moc líto, že k nám také nezavítal Mikuláš, anděl a čert. Pevně věřím, že by to bylo tenkrát moc a moc krásné, když jsme právě tehdy čekali že i k nám zavítá Mikuláš, anděl a čert, žel pánu Bohu se tak tehdy nestalo. My dva jsme pak ještě trošku stáli a pak oba jsme šli domů.

Psal se rok 1921 a já si přesně pamatuji, kdy jsem začal chodit neboli navštěvovat ve Fryštátě mateřskou školku. V době vyučování se mi najednou udělalo špatně a já jako malé dítě jsem neudržel stolicí a tak to pro mě tehdy bylo moc a moc špatné. Nevěděl jsem zda jsem to dostal ze špatné snídaně doma nebo snad ze špatného mléka, které jsme vždy dostávali ve školce. Do školky jsem chodíval vždy velmi rád a tato budova ve Fryštátě ještě stojí a to do dnešního dne. Aby mi zůstala navždy památka z této školky, kterou jsem já osobně navštěvoval, proto jsem si jí roku 2002 osobně vyfotografoval na věčnou památku a na věčné časy.

Rád vzpomínám na rok 1923, kdy jsem na podzim začal chodit do 1. třídy obecné školy ve Fryštátě. Tato škola byla právě postavena a dokončená. V době, kdy jsem začal chodit do 1. třídy obecné školy ve Fryštátě bylo na jaře všem žákům a žákyním přiděleno v prostorách školy 2 m² orné půdy, aby si všichni žáci a žákyně mohli zasadit v létě salát, okurky, ředkvičky a jiné věci, co chtěli, a aby se tak naučili hospodařit se svěřenou jim půdou. Jakou radost jsme všichni měli, když jsme viděli jak nám vše vyrostlo, co jsme tam zasadili. Takovou radost měli všichni žáci a žákyně, když mohli sbírat vše co jim vyrostlo ve škole.

Vzpomínám také na chvíle, když jsme měli náboženství a pan katecheta nás učil, že máme vždy býti dobrými občany až vyrosteme a nesmíme nikdy býti závistivý a vždy máme těm slabším podat ruce a své srdce. V době, když jsme měli náboženství a pan katecheta nás učil, že máme vždy býti dobrými občany tohoto státu najednou byla ve škole tak velká rána, že to zatřásl i okna u nás ve třídě a pan katecheta nám řekl, že se stala někde velká katastrofa, když to i u nás ve třídě zatřásl okna. Vše skončilo a já jsem šel s dětmi domů. Když jsem pak přišel domů ze školy, řekla mi moje drahá maminka, že se stala na dole Gabriela dnešní Mír velká katastrofa a že tam zahynulo spousta horníků, kteří právě byli v dole. Toto neštěstí se stalo v Karvině roku 1924.

Rovněž rád vzpomínám na rok 1923, kdy vedle našeho vchodu byla drogerie pana Turka a tento pán vždy 28. října vystavoval ve svém výkladě v drogerii zkrvácenou košili, také svůj kabát a rovněž i kalhoty, kde jmenovaný byl zasažen ve válce roku 1914 až 1918 granátem a díky pánu Bohu vše šťastně prožil. Tyto věci měl jako velikou památku na 1. světovou válku roku 1914-1918, kdy on vše šťastně prožil a přežil.

Rád také vzpomínám na krásné velikonoční svátky, kdy jsme jako malí chlapci šli vždy k novému kostelu ve Fryštátě a tam jsme všichni dostali veliký trakáč, velikou řehtačku případně i klakotku a toho bylo po třech i více kusech a tak jsme museli chodit ráno v 6 hod. po městě a dělat tak veliký hluk, aby všichni věděli, že už je ráno a to 6 hod. No pro nás chlapce to bylo něco. To vše se událo na Velikonoční svátky, kdy byli tak zvané všechny zvony zavázané a tehdy na velikonoční svátky se nesmělo zvonit. A tak bylo od čtvrtku rána až do 6 hod. v neděli ráno !

Po ukončení 1. třídy obecné školy ve Fryštátě jsme se všichni s celou rodinou přestěhovali do Karvinné na takzvaný Žabkov. Tady jsem skutečně prožil své mládí a svoje mladá léta se svou rodinou, se svými sestrami a svým bratrem. Vzpomínám si, jak moje drahá milovaná maminka s mým otcem měli na Žabkově jednu kuchyň a jednu ložnici . Každý si může představit, jak jsme všichni žili. Pak jsme měli tak zvané chlívký kde jsme chovali dvě kozy, králíky, prasátko a k tomu jsme měli za domem kousek zahrádky a za jámou Jan jsme měli kus pole. Na pole jsme museli chodit přes jámu Jan a to asi přes 1 1/2 hodiny pěšky. Na tomto poli jsme měli 2 záhony a tak jsme vždy v jednom záhoně měli brambory a v druhém záhoně obilí . Ročně se to střídalo a tak jak byly brambory tak se tam zaselo obilí a zase opačně. Na zahradě vedle domu jsme měli fazole, špenát, česnek, cibule a další věci pro denní potřebu. Rád jsem chodíval na pole pana hraběte Larische, kde jsem se svou maminkou časně zrána chodíval na hříby . Už ve 4:45 hod. ráno jsme chodívali na hříby, abychom nasbírali čím jak nejvíce, aby je pak moje drahá maminka mohla zase prodat. Tyto bílé hříby byly tak chutné, že se o tom ani lidem nezdálo. Přesně se tak stalo a hříbů jsme vždy nasbírali dostatek. Moje drahá maminka je pak prodala a to jen polovičku a druhou polovičku nechala pro nás. Vždy, když je moje drahá maminka prodala vždy mi dala 2 Kč a to, abych také měl u sebe nějaké peníze. Můj tatínek pracoval na jamě Jan dnešní Čsl. armáda v Karvinné a tak měl do práce blíže než z Fryštátu. Můj tatínek pracoval na koksově jámy Jan a to už od svých 14 let.

Vzpomínám si jak jsem jednou jako malý 9-ti letý chlapec navštívil svého tatínka na koksově jámy Jan, kde tatínek pracoval. Abych věděl jak těžko pracuje všude jsem nahlédl a tak jsem zašel i do zadního traktu a tam jsem se vozil na tak zvaném poklopu, který zavíral a otevíral komín, aby kouř a plyny, které jsou z uhlí vycházeli ven. V tu chvíli jsem zapomněl, že poklop musí být vždy otevřený, aby tak spáleniny z uhlí mohli jít do komínu. Na toto vše jsem zapomněl a můj tatínek šel právě přikládat do pece uhlí a oheň se z pece dostal až k němu. Ihned věděl co se stalo šel poklop ihned otevřít a mě naložil tolik kolik jsem si zasloužil.

Od druhé třídy obecné školy v Karviné 2 jsem začal chodívat ke starému kostelu, kde byla deska s nápisem napsána že tuto českou školu nechal postavit pan hrabě Johan Larisch . Vedle této školy byl postaven, ale už dříve starý kostel. Tento starý kostel je dnes krásně opravený, ale nový kostel, který stal na náměstí kostela byl v r. 1965 zbourán.

Starý kostel i když je dnes křivý, krásně a majestátně stojí. Věž starého kostela je dnes mnohem menší než, když jsem navštěvoval obecnou školu u starého kostela.

V této době si rád vzpomínám na letní období, kdy jsme do školy ke starému kostelu chodili do školy bosi . Dnes se budou tomu lidé divit, proč jsme tehdy chodili do školy bosi. No to bylo proto, že bylo teplo a my žáci a žákyně jsme žádnou tehdy obuv nepotřebovali . Pod starým kostelem tehdy tekla stružka a v této stružce (to byla malá říčka) bývalo a bylo hodně raků. My jako chlapci jsme je vždy po škole chytali rukama a doma jsme je upekli a tak jsme si na nich pochutnali. To, že jsme chytali raky ve stružce se dělo každý den, když bylo teplo.

Tam, kde tekla tato stružka měl tam tehdy prodejnu květin a zeleniny a zahrádkářských potřeb pan Dvořák a on právě bral z této stružky vodu. Tato voda byla tehdy moc a moc čistá. Po druhé třídě přišla pak třetí a pak čtvrtá a na tuto čtvrtou třídu si velice rád vzpomínám a to proto, že jsme ve čtvrté třídě měli ruční práce a tam jsme si vyřezávali ruční pilkou různé řebříňáčky , krásné vláčky, různá kola a jiné krásné věci. Tyto krásné vyřezávané věci jsme si pak vzali domů a tak jsme je měli doma. Je však velká škoda, že tyto krásné a ušlechtilé věci se po čase někde dali a tak nám nezůstali na věčnou památku pro nás a naše věrné přátelé , kterých bylo velice málo.

U starého kostela jsem vychodil 5. tříd obecných a pak jsem nastoupil na tak zvanou měšťanskou školu, která byla rovněž nově postavená a jmenovala se Masarykova škola. V této škole byli čtyři třídy měšťanské a pak opodál stála také nově postavená Průmyslová škola v Karvinné.

Rád vzpomínám na 1. a 2. třídu měšťanské školy, kdy mě a mého kamaráda vždy pan učitel volal vy dva zajičkáři a to jen, protože jsme oba občas chodili na hon zajíců a koroptví . Tak jak i dneska tak i v této době jsme chtěli mít své peníze a právě z tohoto důvodu jsme tu a tam chodili na hony. Tato měšťanská škola, jak se jí tenkrát říkávalo, byla tak zvaná Masarykova škola T. G. Masaryka později byla u školy postavená socha sedícího T. G. Masaryka. Dnes je tato socha postavená před bývalým zámek pana hraběte Larische ve Fryštátě. Do této školy jsem chodil velmi rád a vycházel jsem z ní ze 4. třídy měšťanské školy.

Vzpomínám na ty dny, kdy mi můj drahý tatínek sekyrou porubal a zničil můj krásný kožený míč a hodil mi ho k nohám. To vše udělal proto, že jsem měl jít hrát na housle na Bělidlo a já jsem šel místo hraní na housle za školu kopat fotbal. Můj drahý tatínek se to později dověděl a protože z tohoto důvodu mi zničil můj krásný kožený míč a věřím, že právem, poněvadž jsem měl jít hrát na housle a ne jít kopat fotbal. Také si vzpomínám, že už jako vyspělý chlapec, kdy mi bylo 14 let, měl jsem dát králíkům trávy a já jsem to neučinil. Moje drahá maminka přišla domů a vše zjistila, že trávu jsem králíkům nedal a proto už mi šla naproti k panu Nitkiewiczowi. Když mne už měla na dosah ruky, vytáhla ze zadu řemen a řezala mě až k domu. Nic jsem nemohl dělat, poněvadž jsem věděl a uvědomil jsem si, že nejprve jsem měl dát králíkům trávy a pak jsem měl jít hrát fotbal.

František měl dvě sestry a jednoho bratra. Byl čtvrtý nejmladší. První byla sestra Štěpánka, druhý byl bratr, třetí byla sestra Malčí neboli Amálie a já František jsem byl poslední narozený v naší rodině. Obě mé sestry se vyučily dámské kloboučnice , můj bratr Valtr se vyučil v Solci pánským krejčím a já nejmladší syn jsem zkoušel jen co se dalo. Prvním zaměstnáním jsem chtěl být stavařem. Chodil jsem na stavbu domu

pana Hoška u Karvinského nádraží, kde jsem pracoval jako učeň u zedníků a to bylo přesně 2 měsíce. Tato práce byla pro mě dosti těžká jako učeň pro zedničinu. Musel jsem proto tuto práci nechat a zkoušet to jinde. Asi za 2 měsíce potřebovali do Fryštátu to je dnes Karviná 1 učeň do kovářské dílny a tak jsem se tam přihlásil jako kovářský učeň. Tato práce byla pro mě dosti těžká a to z důvodu, že ráno jsem musel vstávat 5.30 hodin ráno, abych tak mohl do práce přijít před 7 hodinou ranní a to ještě do Fryštátu. Co však čert nechtěl se stalo a já jsem si hned první týden popálil tak strašně ruce a to z důvodu,

jsem těžkým kladivem praštil do rozžhaveného železa a tak silně, že to železo vypadlo mistrovi z kleští a já jsem to žhavé železo vzal do rukou a tak jsem si spálil ruce. Další týden jsem opravoval veliké kolo asi 1,30 m a toto kolo mi zase spadlo na nohu a prsty, a já zase byl na nemocenské. První úraz se mi ještě nezahojil a já jsem už měl druhý úraz. Po krátkém uvažování jsem toho všeho za 14 dnů nechal a opět jsem byl bez zaměstnání.

Jelikož jsem denně jezdil na kole kolem „**Módního domu**“ pana Ignáce Raaba, který sídlil v závodním hotelu v Karvinné a v této době mě zpozoroval majitel firmy pan Ignác Raab a to tak, že se jednou zeptal mé nejstarší sestry paní Elsnerové, zda bych jsem byl ochoten se učit k němu do Módního domu na vedoucího obchodu a aranžéra. Moje drahá sestřička přišla proto k nám do našeho bytu na Žabkově a tlumočila mi, že bych mohl nastoupit na učení jako prodavač a aranžér do Módního domu pana Ignáce Raaba. Já jsem v této době dlouho neváhal a už v pátek jsem nastupoval do Módního domu pana Ignáce Raaba jako prodavač a aranžér v Karvinné. Tento obchod byl součástí závodního hotelu, který patřil panu hraběti Larischovi, který sídlil v zámku Solci. Než jsem se začal učit u pana Ignáce Raaba a to mi bylo 14,5 roku, tak v této době jsem si sám udělal fotoaparát, na tak zvané desky, které v tehdejší době byli jenom 6x9 cm nebo 9x13 nebo 13x18 a 18x24. V této době jsem si pořídil sám tento fotoaparát a to, že jsem si koupil za 5 Kč čočku neboli přední sklíčko vyzkoušel jsem si jeho ostrost tj. vzdálenost. Zhotovil jsem dřevěnou krabici, udělal jsem spoušť a tak vznikl krásný 6x9 fotoaparát. Když vše bylo hotové zasunul jsem tam po tmě skleněnou desku 6x9 cm a pak jsem šel ven. Jelikož tam byl můj kolega poprosil jsem ho, aby fotoaparát dal někde na nějaký pevný bod a pak jsem ho poprosil, aby mě on sám vyfotografoval. To vše se nám podařilo a tento snímek z tohoto fotoaparátu mám do dnešního dne schovaný v albu jako velikou památku na první snímek z tohoto fotoaparátu, který jsem si tehdy sám zhotovil.

Je dneska těžko říci, zda to tehdy byla velká škoda, že jsem se neučil fotografem, když už tehdy jsem fotografoval a fotografuji do dnešního dne, kdy se píše rok 2002 a já už mám 86 let. Dnes to sám vím, že jsem měl pro toto zaměstnání velké vlohy a toto nadání mám ještě do dnešního dne. V této době jsem také hrával pro menší děti loutkové divadlo a to vždy u nás doma. Návštěva dětí byla vždy 10 až 12 dětí a toto divadélko mělo krásnou scénu a to bylo pro veškeré děti moc a moc krásné. Tak čas ubíhal jako tekoucí voda a já jsem nastoupil dne 1. září 1930 na učení za prodavače a aranžéra do Módního domu pana Ignáce Raaba.

V této době jsem musel také navštěvovat ve Fryštátě a to povinně obchodní školu a o od 1. září 1930. Jelikož už před nástupem do Módního domu mě zaujalo fotografování a to z důvodu, že první snímek byl velmi zdařilý, nenechal jsem proto fotografování a začal jsem fotografovat vše, co se dalo. V této době jsem se také seznámil s panem Jindřichem Minolem, který bydlel o 5 domků dál a byl vedoucím důlního měření na jámě Jan v Karvinné. Tento pán mi byl veikým pomocníkem při mých začátcích a vždy mi, byl velkým rádcem. Pan Jindřich Minol tenkrát vlastnil pěkný fotoaparát značky Karát a tento fotoaparát byl mi vždy k dispozici, kdy jsem ho potřeboval.

A tak jsem se po třech letech vyučil a to dobře i když jsem dostal pár pohlavků od svého šéfa a rovněž od starších prodavačů, kteří byli dávno vyučeni, tak mě po celou tuto dobu zajímalo fotografování. Tímto vlastně začalo celá moje dokumentace města Karviné a celého okresu Karviná.

Velice rád si vzpomínám, jak jsem chodíval fotografovat hráče Sportovního klubu Karviná a také Sportovního klubu Polomia . Rovněž také i svatby, křtiny a jiné vzácné záběry v okolí Karviné. Nevím přesně asi rok, kdy navštívil Karvinou prezident republiky pan T. G. Masaryk se svým doprovodem. Na Sovinci při pile pana hraběte Larische byla postavena krásná brána s pozdravem pana prezidenta T. G. Masaryka. V této době

ke Karvinské radnici pana prezidenta T. G. Masaryka. Do dnešního dne mám tyto záběry a jsem šťasten a to velice, že je vlastním. V této době bylo přítomno mnoho obyvatel města. Asi o dva roky později přijel do Ostravy rovněž pan prezident Eduard Beneš a to rovněž se svým doprovodem. I tam jsem si pořídil pár překrásných snímků jako velikou památku na příjezd pana prezidenta Eduarda Beneše v Ostravě.

Čas letí jako tekoucí voda a já jsem tehdy po pěti letech požádal svého šéfa pana Ignáce Raaba, aby mě laskavě propustil, že chci nabýt ještě větších zkušeností v jiném obchodě. Můj bývalý šéf pan Ignác Raab mě propustil. Popřál mi mnoho štěstí na novém místě a já jsem po 5 letech odcházel na nové místo do Módního domu pana Pinkuse Reicha. I když jsem musel denně jezdit na svém kole asi až 4 až 5 km na Hoheneger. Byl jsem tehdy moc a moc na novém místě a to jak s platem, kde jako svobodný chlapec jsem měsíčně dostával 650 Kčs. Tato částka byla pro mě tak krásná, že jsem neměl na tuto částku žádné připomínky .

Když si vzpomínám, že mě ušitý oblek i s látkou stál tehdy 380 Kčs, nejde mi to vše do hlavy, jak to bylo v roce 1935 vůbec možné. Vzpomínám na Bílé týdny, které byly vždy v měsíci únoru a že jsem tehdy prodával bílou vrbu nebo za 40 haléřů a to byla 70 cm široká. Nejlepší sypkovina tehdy stála 9,50 Kčs 1 m a ponožky jsem prodával za 1,20 Kčs. Dnes mi to nejde dohromady, jak to tehdy bylo možné a dnes se dívám na naše ceny ve výkladech a košile, která byla za 600 Kčs stojí dnes 280 až 350 Kč. Proč už to hned neslevili o těch 200 Kč, vždyť by určitě měli větší odbyt jako dnes. Vím to přesně a vzpomínám si jak u starého pana Bati prodávali střevíce za 39 Kčs a to byli jo nějaké střevíce. Vím to přesně a vzpomínám si na tehdejší léta, kdy byla nezaměstnanost a přesně můj bratr dostával od státu žebračenu a na této žebračence bylo vytištěno 10 Kčs na týden. Vím a vzpomínám si i na nezaměstnanost, která byla v ČSR a vím jak můj vlastní bratr dostal tak zvanou tuberkulózu. Tehdy se léčil zdarma v Sanatoriu v Jablunkově a tehdy tam byl půl roku a vše dostal zdarma. Tehdy ho nemohli vyléčit a proto ho vzali na tak zvanou operaci, kde mu sebrali pět žeber a to z důvodu, aby hrudník šel dolů a tím mu vyléčili tuberkulózu .V této době jsem ještě pracoval u pana Ignáce Raaba v Karviné. U pana Ignáce Raaba jsem se po vyučení neměl špatně, ale potřeboval jsem také poznat jiné prostředí prodeje. Z tohoto důvodu jsem chtěl jít sám na jiné pracoviště.

Čas ubíhal jako tekoucí voda a já jsem nastoupil po 5 letech do Módního domu pana Pinkuse Reicha, kde tento pán byl majitelem obchodu na Hohenegru. Tam jsem byl velice spokojen a to nejen v zaměstnání i když jsem musel denně dojíždět na kole do Hohenegru. U tohoto vedoucího jsem byl celý rok a vše bylo v pořádku a já jsem byl s práci i výdělkem velmi spokojen. Jednou za měsíc jsem dělal výkladní skříně a tak mi práce ubíhala. Pracoval jsem jako vedoucí celého obchodu a vše bylo v pořádku. Můj šéf měl ze mě radost a já se zase z něho i se třemi zaměstnanci, kteří tam tehdy pracovali a všichni byli spokojeni.

Rok přešel jako tekoucí voda a právě po jednom roku jsme se svým šéfem pohádali po příchodu do obchodu. Jelikož už ráno chodili do obchodu zákazníci nabídl jsem svému šéfovi, aby přestal už nadávat a že si ostatně vše povíme až večer po uzavření obchodu. To vše se nám uskutečnilo a když přišel večer, tak jsme si vše řekli a pověděli což bylo správně a že právě tento den byla sobota, tak jsem svému šéfovi neboli majiteli obchodu řekl, že si má v pondělí hledat nového vedoucího obchodu a také nového aranžéra pro výkladní skříň.

V tento den jsem tak zesmutněl, poněvadž tak rychle odejít z dobrého místa se mi nikdy nezdálo a nikdy bych tomu nevěřil. A v této době mi už nic nezbylo jen to, že si musím rychle hledat nové místo, abych tak nezůstal nezaměstnaný .

V pondělí ráno jsem jel do Ostravy, že si najdu nové místo a že jsem uměl už dobře fotografovat, zašel jsem do obchodu s fotopřístroji a rovněž zhotovování fotografií . Tato firma, kde jsem žádal o přijetí se jmenovala Openheim v Ostravě na hlavní třídě. Po mém příchodu jsem si nechal zavolat pana vedoucího, který byl sám pan Openheim a já jsem mu ukázal moje fotografie, které toho času dělám a které jsem už udělal. Tento pán mne ihned zaměstnal jako vedoucího obchodu a rovněž vedoucího laboratoře ve svém obchodě. Já osobně jsem byl velmi šťasten až do chvíle, kdy se za týden ve dveřích objevil můj bývalý šéf pan Pinkus Reich z Karvinné Hohenegru. Tehdy mě vzal na oběd do hotelu Imperiál povykládal co se vše dělo v Karvinné a hned mi nabídl, abych se k němu vrátil, že mi přidá na platě o 100 Kčs více než jsem měl doposud. Já jsem vše odmítnul, že jsem rád, že jezdím do Ostravy a můj bývalý šéf pan Pinkus Reich odcházel z hotelu Imperiál velmi zklamán.

Za další týden se v poledne objevil zase pan Pinkus Reich, pozval mě zase na oběd do hotelu Imperiál a při obědě mi říkal, ať se k němu vrátím do Módního domu na Hoheneger, že mi dá o 200 Kčs více. V tuto dobu jsem začal uvažovat a to velmi vážně, že mít v Karvinné 850 Kčs a nemuset jezdit do Ostravy, to mi začalo vrtat hlavou. V této ožehavé době jsem mu řekl, ať si vše vyřídí s mým novým šéfem a zdali on bude souhlasit pak, že nastoupím k němu. Žid žida vždy tenkrát podporoval a proto vše dopadlo dobře a já jsem se za 14 dnů vracel zpět k panu Pinkusu Reichovi na Hoheneger do Karvinné. Pak mi sám osobně hovořil, že vše zavinila jeho paní, která mu ráno nedala snídani a on měl veliký hlad, proto se vymstila na mě. Já jsem zase pracoval u pana Pinkuse Reicha, ale na to fotografování jsem nikdy nezapomněl.

U pana Pinkuse Reicha jsem byl až do roku 1938, kdy nás a Těšínsko zabrali naši bratři Poláci. Protože celou tuto dobu jsem byl vášnivým fotografem, zjistil jsem, že do Polského domu Praca má přijet koncem října 1938, prezident Polské lidové republiky pan Maścický se svou ženou a svým doprovodem a rovněž pan generál Rytz Śmigły a jeho hosté. Jelikož toto vše chtěl, jsem sám vše zdokumentoval na fotomateriál. Byl jsem v této době tak rozrušen , že jsem si zapomněl i blesk, který jsem vždy nosíval sebou. Protože, toto vše jsem chtěl zdokumentovat na věčné časy pro další naši generaci, vše mi bylo zakázáno panem velitelem policie Galuszkou a já jsem nesměl v žádném případě fotografovat příchod polského vojska a představitelů Polské lidové armády.

A tak se teď zmíním, že už před příjezdem pana prezidenta Maścickiego a polských vojsk do Karvinné k polskému domu Praca jsem se seznámil z dobrými i špatnými Poláky. Těch dobrých je dnes tak málo a jak jsem zjistil i tehdy jich bylo málo. V době, kdy mi bylo zakázáno fotografovat u domu Praca jsem najednou uviděl jednoho dobrého Poláka a byl to právě plukovník se kterým jsem se už dávno seznámil. Tento plukovník právě hovořil s panem Kobielou, vedoucím celé akce, a tak jsem počkal

až vše skončí a já půjdu za panem plukovníkem a vše mu objasním, že mám zakázáno fotografovat celé dění před polským domem Praca. Nechtěl tomu ani uvěřit a mě, kdo mi to zakázal. Když jsem mu hovořil, že vedoucí policie pan Galuszka, ihned pro pana Galuszku poslal svého důstojníka a poprosil ho, aby pana velitele policie přivedl k nám. Pan Galuszka přišel pozdravil pana plukovníka a pan plukovník mu hovořil, proč mi zakázal fotografovat celé dění v Karvinné. Pan vedoucí policie pan Galuszka se ohradil tím, že je tam v pozadí důl František a že bych mohl využít fotografii pro špionáž. Vše panu vedoucímu policie vysvětlil a poprosil ho, aby mi už žádné těžkosti při fotografování nedělal. Vše se mi podařilo a já do dnešního dne vlastním pár krásných fotografií jako velikou památku na rok 1938.

V této době si přesně pamatuji, jak začali jezdit do Bielska, Katovic, Ustroně, Wisly tak zvané Polskie linie autobusové. V této době jsem se naučil velice dobře polský jazyk, že Ti, kteří mě znali, nepoznali na mne, zda jsem rozený Polák nebo Čech.

Fotografoval jsem příjezd polského prezidenta pana Mościckiego, dále pak pana generála Rytze Śmigłego, také pak polské vojsko, polské důstojníky a rovněž tzv. bojůvkáře, kteří vlastně přišli do Karvinné jako první.

Krásné fotografie pana prezidenta PLA pana Mościckiego jsem zvětšil na formát 30x40 cm a 6 kusů jsem zaslal do kanceláře pana prezidenta Mościckiego. Prosil jsem v dopise, aby mi byl jeden obraz vrácen s podpisem pana prezidenta Mościckiego. Chtěl jsem mít památku na rok 1938, kdy byla slavnost v domě Praca. Žel Bohu, nikdy jsem neobdržel fotografii s podpisem pana prezidenta. Fotografie zaslané do prezidentské kanceláře byly tak krásné, že nevím proč jsem jednu neobdržel zpět, vždyť jinak tam bylo 5 + 1 kus. Všechny záběry, které jsem si pořídil a to nejen z příchodu polské armády do Karvinné k polskému domě Praca, ale i jiné a to u našich bunkrů v Bohumíně, kde tyto bunkry byly postavené ohledně světové války. U Bohumínských bunkrů se nechali polští vojáci a důstojníci vyfotografovat, aby i oni měli pro sebe památku na věčné časy. Tyto fotografie toho času vlastním a věřte mi, že mám z toho velikou radost.

Fotografie polských důstojníků a vojáků jsem také fotografoval za jámou Jan, kde se vojáci nechali také vyfotografovat. Tyto bunkry byly v Bohumíně a kolem našich hranic tak dobře stavěné, že i kdyby tam spadla nějaká velká bomba, bunkry by stály, tak pevně jako před dopadnutím bomby. Důstojníci polské lidové armády velice vychvalovali tyto bunkry a to tím, že byly skutečně řádně postavené a já věřím, že byly postavené bez závad.

To, co se mi přihodilo, když jsem po slavnosti u domě Praca kráčet domů, a proto si to dneska nemůžu vysvětlit, že jsem v této době byl tak důvěřivý a hloupý na vše co se mi udalo. Přesně si pamatuji, že u Závodního hotelu v Karvinné mi najednou někdo klepe na rameno a já, když jsem se otočil stáli vedle mě čtyři pánové a požadovali ode mne vyfotografované filmy. Když si dnes vzpomínám jakým velikým volem jsem tehdy byl, nejde mi celá věc dohromady. Proč jsem je tehdy nelegitimoval a nepožádal je o průkazky policie, kde oni říkali, že jsou z bezpečnosti polské policie. Do dnešního dne je mi toho velice líto, poněvadž jsem jím tehdy dal 4 ks vyfotografovaných filmů, které ode mne vynutili, ale díky Bohu jelikož mi ještě 2 kusy zůstali a to jsou velice vzácné filmy. Takto mi zůstala památka na rok 1938, kde jsem fotografoval příchod pana prezidenta a pana generála.

V této době jsem se učil polského jazyka a to tak dobře, že lidé nevěděli, zda jsem rozeným Polákem či snad rozeným Čechem. Pro mne to byla velká úleva, že skutečně lidé a zákazníci, to na mne nepoznali, zda jsem národnosti polské či české.

Byl jsem v této době velice rád a tak, že jsem to vše přežíval, tak jak mi moje srdce poroučelo. Rád jsem pracoval na starém místě u pana Pinkuse Reicha na Hobicucyrzu. Rok uběhl a nám se to ani nezdálo, že rok už je za námi a já jsem 1. září 1939 potkal u Závodního hotelu a to jako chlapec 23-letý v Karvinné pochodovat v útvaru SA a to přesně v 10.30 hodin. V této době začala 2. světová krvavá válka na kterou do dnešního dne nikdy nezapomenu. Na tyto chvíle člověk, který toto vše prožil nemůže nikdy zapomenout. Co však člověk, který se nedal k Němcům musel za hrůzu přežít, to se nedá vůbec popsat a to právě, že zůstal Čechem nebo Polákem a nedal se k Němcům a to byla pro nás všechny muka. To vše se nedá ani popsat ani vše říct, bylo to pro nás, kteří jsme se nedali k Němcům moc a moc velká hrůza.

Židé co bydleli v Karvinné utíkali na nádraží jiní zase s taxi službou nebo i se svými vozy a všichni utíkali do Polska a to proto, že jsme právě v této době byli v Karvinné a všichni ti občané byli pod polskou ochranou. Vesměs všichni lidé nevěděli kudy a kam mají jít, poněvadž byl najednou mezi lidmi takový chaos, že skutečně žádný z nich nebyl spokojen.

Snad někteří občané německé národnosti a příznivci Němců byli velice spokojeni, ale většina občanů ne. V 10.00 hodin ráno jsem byl u mého šéfa pana Pinkuse Reicha a ten také nevěděl, co má podnikat. Jeho paní odešla už brzo ráno po sedmé hodině ranní a on zůstal sám v obchodě. V 10.00 hodin ráno jsem odjížděl autobusem, které ještě jezdili k Závodnímu hotelu a tam jsem navštívil svého bývalého šéfa pana Ignáce Roaba. Právě bylo 10.30 hodin, když jsem se podíval na hodinky a pan Ignác Roab byl právě v obchodě a já si přesně vzpomínám, jak jsem ještě kupoval věci pro sebe a svou rodinu avšak nic mi levnějšího neprodal. Pan Ignác Roab zavřel svůj obchod a rovněž taxi službou, která stála u Závodního hotelu odjížděl do Polska. Na tyto chvíle si přesně vzpomínám a věřte mi, že to tenkrát byli kruté chvíle a to jak pro všechny Židy tak i pro Poláky s polskou národností a také pro všechny Čechy, kteří zůstali v Karvinné. Žádný z nás co jsme byli v Karvinné nevěděl co má v této chvíli a v této době dělat. Vždyť právě vypukla 2. světová válka. Žádný s nikým nechtěl komunikovat a každý měl strach, co vlastně bude dál.

Já osobně jsem zůstal Čechem a bránil jsem se všemi silami, abych nemusel nastoupit do německé armády neboli vojska tzv. wermachtu. Můj starší bratr musel opustit Karvinnou a odešel do Ostravy do tzv. protektorátu a my, to je rodiče, nejstarší sestra a druhá sestra jsme zůstali v Karvinné. Moji drazí rodiče, kteří už byli staří museli vzít tzv. Volklistu, aby mohli částečně přežít v Karvinné na Žabkově svůj další život.

Už si přesně nepamatuji, ale bylo to v měsíci listopadu roku 1939, kdy musela moje nejstarší sestra opustit svůj byt a domov, také svůj vlastní obchod ve kterém sídlila a Němci ji odvěkli do židovského getha a to jen proto, že si vzala za svého manžela Žida. Tento muž neboli její manžel byl k ní a ke svým dětem, které měli a to děvčátko, chlapečka, byl pro všechny ten nejlepší tatínek jakého jsem já osobně poznal. On sám už musel odejít o pár týdnů dříve z území Karvinné. Tento muž byl vyučeným fotografem u pana Bara ve Fryštátě a po delší době si sám otevřel svůj vlastní fotoateliér v Karvinné. Tento pán rovněž utíkal do Polska a věřil, že se zachrání. Žel Bohu se tak nestalo a po válce jsem se dověděl, že byl zastřelen na Hřibově ve Lvově. Nechci se rozepisovat na chvíle říjen, listopad a prosinec roku 1939, kdy mi tyto chvíle zůstali jen chmurnou vzpomínkou na tento rok a další léta, kdy byla 2. světová válka.

V době, kdy nastala 2. světová válka a to právě 1. září 1939 i když Rakousko a Sudety už byli němci okupované, víc nebránilo tomu, aby němci udělali vše, co potřebovali na německém území v Karvinné. V této době jsem byl ještě zaměstnán u pana Pinkuse Reicha na Hohenegru v Karvinné. Začátkem listopadu roku 1939 museli jsme všichni příručí, kteří pracovali u Židů provádět tzv. inventury. Toto vše se provádělo u všech pozůstalých židovských obchodech a vedoucím byl toho času němec pan František Řehánek, bytem v Karvinné u Nového kostela. Tento pán obdržel také jako příslušník němců později jeden obchod s textilním zbožím a já jsem tenkrát také jako aranžér a zástupce vedoucího zůstal u něho. Tento obchod, který pan Řehánek obdržel byl na hlavní třídě ve vile pana Plaňkuše, který tehdy bydlel v Ostravě, v Protektorátu a město Ostrava patřila do Protektorátu Böhmen und Mähren, to je Čechy a Morava. Slovenská republika byla samostatná a rovněž tak i Slezsko bylo přiděleno k němcům. V této době jsem také pátral po svém švagrovi panu Jakubu Elsnerovi fotografovi z Karvinné a bylo mi řečeno, že jmenovaný pan Elsner byl zastřelen ve Lvově.

Vzpomínám si přesně, když jsem jednou šel z Fryštátu do Karvinné a u remízy, to je část, kde byly na noc veškeré tramvaje neboli lokálky na noc zavřené. Tehdy mi kamarádi nabídli cigaretu, abych si také s nimi zakouřil. Nechtěl jsem, ale oni do mě tak dlouho hučeli, že jsem si zapálil a když jsem ucítil ten hrozný pach v ústech pak jsem si řekl, že teď, když políbím nějaké děvče, tak mi dá v tu ránu pár facek, poněvadž mi smrdělo z úst.

Dále si nerad vzpomínám a to přesně, kdy byl měsíc duben roku 1942 a já jsem dostal obsílku od pana starosty města Karvinné pana Theinera, že se mám dostavit do polského domu Praca v 10.00 hodin dopoledne k odvodu. Nikdo si nemůže představit, jaký jsem měl tehdy pocit. Já Čech jsem měl nastoupit do německé armády, tak zvaného Wernachtu, to přece já nemůžu. Když jsem přišel byli už tam moji kolegové se kterými jsem hovořil a všichni měli strach, že musí k německé armádě Wernachtu. Já osobně jsem vždy říkal, že nejsem němec a že mám všechny školy české a proto zůstanu Čechem. Měl jsem rovněž strach i když mi bylo 22 let a to z toho důvodu, abych nemusel k Wernachtu, a hlavně, abych celou válku, která zuřila šťastně přežil. V 10.00 hodin dopoledne jsem byl volán k odvodu do sálu a když jsem přistoupil nahý, k jednomu okénku z pěti co tam byli, zeptal se mě voják za okénkem, co vlastně jsem. Jelikož na otisku prstu bylo napsáno, že jsem Slezák a to právě Němci neuznávali, tak se mne opět zeptal co jsem, já mu tehdy odpověděl, že jsem Čech. On na mě tehdy zařval, ty česká svině, co tady ještě děláš. Samo sebou, že na mě zařval německy.

V této době byli čtyři chlapci národnosti polské a jak jsem se dověděl, všichni byli odvezeni do koncentračního tábora do Osvěncima. Já jsem se tehdy rychle vzdálil a jen tak, tak jsem si natáhl kalhoty, košili a utíkal jsem pryč. V tom, když jsem utíkal vzpomněl jsem si, že mám na Hohenegru známého, tak jsem tam rychle běžel. Když jsem dorazil byla přítomná i jeho paní a ta mi rychle navařila ½ l silné kávy, abych to přežil a hlavně se uklidnil. Díky jí za tuto ochotu, kterou pro mě vykonala i když u ž dávno zemřela. Když jsem uklidnil, zjistil jsem, že nesmím domů a proto jsem 3 dny spal u mých známých a to proto, že jsem měl velký strach, že si pro mě Gestapo přijde. Já jsem se po třech dnech zeptal, zda byl někdo u nás a jelikož se po mě žádný neptal, tak na čtvrtý den už jsem spal doma. Za 14 dnů jsem byl povolán na místní národní výbor, kde mi dali můj otisk prstů a napsali tam, že jsem Čech. To znamenalo, že jsem byl české národnosti a němci mě mohli z německého území vystěhovat nebo mi zakázat pobyt v říši. To vše, co jsem v této době musel prožívat se nedá ničím nahradit a ani si to už nechci připomínat. V této době jsem si musel požádat o státní příslušnost do Protektorátu a to proto, že jsem zůstal Čechem. Toto vše se mi podařilo

a já jsem dostal příslušnost do Skrbeně u Olomouce, kde mi bylo vyhověno a já zůstal Čechem až do konce války. Sem a tam jsem musel jezdit do Skrbeně u Olomouce a to z důvodu, že jsem tam měl moje domovské právo.

Rovněž si dobře vzpomínám na chvíle, kdy jsem byl zaměstnán jako aranžér a prodavač u pana vedoucího Františka Řehánka v Karvinné a já se svým přítelem panem Kročkem, který byl národnosti polské, jsme se dívali přes okno, které tam bylo, jak přivázeli mladé lidi s polskou národností a pak je zase odváželi do koncentračního tábora Osvěntima.

V této době, pracoval se mnou jeden prodavač polské národnosti a rovněž také jedna Polka polské národnosti. Tento pan polské národnosti navždy Polákem, ihned odjel za práci do Vratislavy to je Breslaň, kde přežil válku a přijel zpět do Karvinné a šťastně se oženil. Tato dívka se později za války provdala za říšského invalidního Němce a tak se chuděrka zachránila. Dnes už odpočívá na hřbitově v Českém Těšíně. Jejich manželství bylo moc špatné a manžel pak zemřel a ona zůstala sama se dvěma dětmi, dcera a syn. Tak, jak jsem se už několikrát zmínil, že člověk ani nepozoruje, jak ten čas rychle letí, pak zestárne,

avšak vzpomínky na svá mladá léta mu zůstávají. Díky Panu Bohu za vše, co mám a díky za to, že si v roce 2001 ještě vše pamatuji.

Velmi rád vzpomínám na rok 1941, kdy jsem šel na oběd a na cestě domů před panem Nitkiewiczem mě zastavil pan Šťastný drogist, který měl svůj obchod v Solci a pak v Karvinné na hlavní třídě a hovořil mi, že slíbil paní hraběnce Meri Larischové provdané Thumové, že zná jednoho výborného fotografa, který ji přijde vyfotografovat do zámecké kaple, celý obřad.. Tuto nabídku jsem kategoricky odmítnul a že co si on slíbil, takže si on to také sám vyfotí. Žel Bohu, že pan drogist, tak dlouho naléhal, že jsem všemu povolil a souhlasil jsem s jeho nabídkou. Došlo však k tomu, že jsem mu hovořil, že jak mám s paní matkou mluvit, zda jí můžu říkat milostivá paní nebo ne. Pan drogist mi říkal, že bych mohl, ale že bude lépe, když ji budu říkat a rovněž jemu Vaše excelence. Tím se vše vysvětlilo a já jsem odcházel na oběd domů.

Přišel den, kdy jsem šel do zámku vyfotografovat křest prvního syna paní hraběnky Meri Thumové rozené Larischové. Vždy přicházím o ½ hodiny dříve než, bych měl přijít pozdě a to bylo i u fotografování prvního dítěte od hraběnky Meri. Když jsem došel do zámku v Karvinné Solci zaměstnanec mě ohlásil u paní hraběnky matky hraběnky Meri a rovněž tak u hraběnky Meri. Tato paní hraběnka mi poručila donést oběd a to z důvodu, že bylo právě 12 hodin. Asi za 10 minut mi donesli předkrm pak polévku, hlavní jídlo, pivo Prazdroj 12° Plzeň, kteréžto pivo vidím do dnešního dne a pak mi donesli kávu a zákusek. Když jsem se v klidu najedl a napil, přišel za mnou sluha a oznámil mi, abych si už vše připravil, že hosté už půjdou do kaple v zámeckém parku k obřadu. Toto vše jsem vyfotografoval, jak jdou do kaple a pak jsem v kapli vyfotografoval celý obřad i pana hraběte, jak držel dítě, on totiž byl hlavním křesníkem. V zámeckém parku byla překrásná kaple, kde přišel pan farář a celý nádherný obřad narození mladého chlapce provedl. Po celém obřadu jsem ještě musel jít do zámku a posečkat na další pokyny. Po krátkém čase, mne mladá paní hraběnka Meri s hraběnkou matkou paní Olívií Larischovou pozvali do ložnice a poprosili mě, abych i zde, v lůžku paní hraběnky zhotovil pár krásných fotografií z důvodu, že mladá paní hraběnka Meri nebyla v kapli přítomna a vlastně ležela ve své posteli. Toto vše se mi podařilo a já i oni byli nadmíru spokojeni. Toto vše jsem poznal u mladé paní hraběnky Meri a rovněž jsem to poznal u paní matky Olívie

Když jsem za čtrnáct dnů přinesl do zámku spoustu překrásných fotografií, nechtěli tomu ani uvěřit, dcera ani matka, že donesené snímky jsou tak krásné

a přímo báječné. V zámku v Solci jsem také fotografoval na diapositivы, které po vyvolání byli velice krásné. Část těchto diapositivů jsem daroval do Ostravského muzea, který stojí na náměstí panu vedoucímu, který mi poděkoval a tím to všechno zhaslo. Nikdy ve svém životě jsem toho nikdy nelitoval, že jsem zadarmo dal do Ostravského muzea, tolik překrásných záběrů ze zámku v Karvinné, Solci.

V této době jsem vlastně vlastnil jeden z nejlepších fotoaparátů jménem „Contax“. Tento fotoaparát mi dovezl známý pan z Ostravy a já jsem musel na tento fotoaparát mít tzv. recept, že ho nutně potřebuje a bez tohoto receptu, bych ho nikdy nebyl dostal. Tento fotografický fotoaparát stál tehdy 10.000,- Kčs a za přívoz tohoto fotoaparátu, který byl výjimečný jsem zaplatil 1.000,- Kč. To vše mi, ale nevadilo, jelikož jsem věděl, co za fotoaparát vlastně vlastním. U pana hraběte Johana Larische jsem byl zapsán jako jeden výborný fotograf, který zaznamenal křest prvního dítěte syna paní hraběnky Meri Thumové – Larischové. V této době jsem byl zaměstnán jako aranžér a vedoucí prodejny u pana Františka Rzechanka v Karvinné, městě.

Píše se rok 1942 a to právě červenec, kdy mě osobně, pozval k sobě pan Johan Larisch Mönich z Karvinné, Solci. Když jsem vstoupil do jeho pokoje, krásně mě přivítal, nabídl mi židli, abych se posadil a vyprávěl, že fotografie ze křtu jsou jedinečné a že paní hraběnka Meri i paní Olívie jsou velice spokojené s fotografiemi. Když jsem se posadil, ukázal mi jeho fotografie, které si nechal udělat u profesionálního fotografa pana Krystena a on, že není s nimi vůbec spokojen, že on sám se nemůže na nich poznat. Poprosil mě, zda, bych mu já mohl udělat pár krásných snímků, kde by se on rád poznal a hovořil, že fotografie od jeho dcery paní hraběnky Meri jsou tak překrásné, což nejde ani o tom hovořit. Pan Krysten byl vyučeným fotografem, avšak jeho fotografie byly velice špatné, že se nedaly použít k výročí 70 let pana hraběte Larische, který právě za pár měsíců oslavoval svoje kulaté narozeniny a to bylo právě 70 let. Hovořil mi, že by právě k jeho 70-ti letům potřeboval pro své známé a také pro své zaměstnance fotografie, kde on by se na nich poznal. Tyto fotografie chce, osobně věnovat s podpisem všem úředníkům a pak i některým zaměstnancům na jeho dolech, aby tak měli památku na pana hraběte Larische, u kterého pracovali. V této době jsem se snažil podle přání pana hraběte Larische vše udělat, tak dobře, jak si to osobně přál pan hrabě Larisch a věřil jsem sám sobě, že fotografie musí být dobře provedené, aby se mu líbily.

Když jsem za 2 týdny donesl panu hraběti Larischovi fotografie nechtěl ani pan hrabě Larisch, věřit tomu, že fotografie budou tak krásné. Vše tehdy dopadlo dobře v můj prospěch a byl nad míru spokojen, že všechny fotografie byly s chutí provedené pro pána hraběte Larische. Velice rád si vzpomínám na poslední záběr pana hraběte Larische, kterého jsem postavil a fotografoval, jak jmenovaný stojí u krásného krbu. V této době se mi pan hrabě Larisch, tak špatně postavil a to mám-li to říci, že se mi postavil tak tvrdě jako sám pan císař a to jsem ho právě nemohl vyfotografovat. Pověděl jsem mu, že ho tak nemůžu vyfotografovat, což i uznala jeho paní hraběnka Larischová a já mu řekl, ať se uvolní, že je ve svém bytě, že je v zámku a po těch slovech, které jsem mu hovořil se on tak krásně uvolnil, že snímek, který jsem tehdy provedl je snad nejlepší, co jsem v mém životě, kdy udělal.

Čas ubíhal jako voda a já jsem tehdy mohl chodit do zámeckého parku fotografovat, kdy se mi to líbilo nebo, když mě zavolali, že potřebuji nějaké krásné fotografie. Jednou to byl

první chlapec od paní hraběnky Meri, podruhé zase děvčátka od nejmladšího syna Hanze Larische a také jednou to byl syn od prostředního syna hraběte Eduarda Larische, kterého volali Karl=Karel, a který tam právě byl. Tento pán se kterým jsem hovořil se jmenuje Karel Larisch a tehdy byl na farním úřadě v Karvinné 1, Fryštátě. Dnes je to šťastný penzista a bydlí v Čechách, jak mi hovořil. Dal mi svou vizitku s jeho jménem osobně, abych si ji nechal na památku. Kolegyně z Karvinné 1 nás všechny, co jsme tam byli vyfotografovala a tak mi zůstala fotografie pana Karla Larische na věčnou památku.

Píše se rok 1942 a já jsem byl pozván k paní Szostkové, která byla Polka ve věci ušití košil. Tato paní byla tehdy svobodná a šila mi všechny košile a to z důvodu, že jsem byl veliký a krk jsem měl jen 33 číslo. V této době po 17.00 hodině odpoledne jsem vlezl do obývacího pokoje a v tu ránu jsem spatřil na klopě tohoto pána, co tam v pokoji seděl, hákovitý kříž. V tu ránu jsem dostal strach, ale pak se vše ukázalo v můj prospěch. Slečna, která mě pozvala jménem paní Šostková mi hovořila, že přijdu a tak už před mým příchodem o mne hovořili. Nabídl mi židli, abych se posadil. Po vypití černé kávy, čas ubíhal a my dva s tím pánem jsme večer odjžděli na zastávku Pivovar a já na nádraží. Na zastávce Pivovaru mě tento pán požádal, abych se ještě zastavil na chvíli u něho. Za žádnou cenu jsem to nechtěl, ale pak jsem si v duchu pověděl, vždyť je to velitel

kriminální policie v Karvinné, a tak jsem pozvání přijal, poněvadž mi nic jiného nezbývalo. Po příchodu do jeho bytu, hned si pustil na svém rádiu Svobodnou Evropu a to bylo přesně 22.30 hodin, a to, aby se dověděl, co je ve světě nového. Nevěděl jsem, zda pan vrchní policista mě chce, nějak vyprovokovat nebo co on zamýšlí se Svobodnou Evropou. Zprávy si poslechl a pak zastavil rádio, vůbec se o ničem nebavil a my dva jsme se pak bavili v jeho obývacího pokoje. Tento pán, jak jsem si pak zjistil, byl z Katovic a jeho paní byla doma v Katovicích. Čas rychle ubíhal a já jsem o 1/2 23 hodině odcházel z jeho bytu. Jaké však bylo moje překvapení, když se mě ve dveřích zeptal, jestli já něco potřebuji. Moje odpověď zněla, že nic nepotřebuji. Ale on se mě zeptal po druhé a po třetí, a tu jsem si vzpomněl, že postrádám do Ostravy a zpět propustku. Vše jsem mu tlumočil, že jsem Čech a že já propustku nepotřebuji. Ještě jednou jsem mu vše tlumočil a on mi na to odpověděl, že jako Čech, mám na to plné právo. Pak mě krásně oslovil a požádal mne, abych mu v pondělí ráno v 8.00 hodin donesl 2 fotografie a že on už zbytek zařídí.

Já jsem po 8.00 hodině ranní donesl mu dvě fotografie a to bylo přesně v pondělí ráno, zaklepal jsem na dveře a pán mě pozval dále. Pak mě požádal o dvě fotografie a já jsem mu je osobně předal. Byl tak příjemný, že mi uvařil malou kávu a pak jsme si popovídali a pak se mě zeptal, kdy si chci přijít pro pas. Já osobně jsem vůbec nepředpokládal, že to vše bude brzo. Pověděl jsem mu, že mám spoustu času a že to tak zase nespěchá. Dnes se tomu nedivím a byl jsem tehdy z toho šokován, když mi pan vrchní komisař řekl, že si mám pro pas přijít ještě tento den a to v 11 hodin. Když jsem přišel k panu vrchnímu komisaři, nejprve mi nabídl židli a pak mi nabídl panáka, který jsme spolu vypili, pak vytáhl ze šuplíku můj pas a ten zněl na 2 roky do Protektorátu. Nechtěl jsem tomu ani uvěřit, ale vzpomínám si, že to bylo po druhé, kdy jsem ve svém životě potkal skutečného člověka a ne prase. Poprvé to bylo u polského důstojníka, který mi povolil fotografovat a to bylo v roce 1938, kdy polské vojsko vkročilo do Karvinné a po druhé to bylo u pana vrchního komisaře, kde mi předával můj pas s poznámkou, ať si toho všeho ještě užiji. Poděkoval jsem panu vrchnímu komisaři za vše, co pro mě učinil. Rozloučil jsem se a s úsměvem jsem odcházel. Dnes tomu věřím, že na světě jsou dobří lidé, ale těch dobrých je tak málo, že je musíme vždy hledat.

Od 1. října 1942 jsem nastoupil jako prodavač a aranžér do Módního domu pana Špringra v Karvinné. Byl to člověk německého původu, ale velice dobrý a pocházel z Fulneku. Jak jsem se to později dověděl. Měl tři manželské děti a to byli dvě dcery a jeden syn, kteří byli rovněž Němci, jak jejich tatínek. Já osobně jsem tomu všemu věřil, že tam zůstanu až do konce války, žel Bohu se tak, ale nestalo. V době, kdy jsem pracoval u pana Špringra, musel jsem jezdit do tehdejšího Polska a to na náměstí v polském Těšíně, kde mi v bance vyměnili body za stvrzenku, která byla zase na nový nákup zboží v továrnách. V této době bylo na Karvinském nádraží rušno a já osobně jsem se všemu divil, proč tolik lidí jede právě do Těšína. Všichni tito lidé jeli do Sikorova parku, a to z důvodu, že tam budou Němci věšet 24 lidí. Na nádraží v Karvinné byli civilisté pak SS v uniformách, členové kriminální policie, které jsem tehdy znal a mnoho jiných lidí. Jeden velice známý z přítomných, který také jel do Těšína se mne zeptal, zda tam jedu také. Já jsem v této době nevěděl, kam tito všichni lidé jedou a proto jsem mu odpověděl, že jedu do banky s bodama a tím vše u mě skončilo. Když jsem odcházel z banky, kde jsem dostal stvrzenku za odevzdané body, v této době byl tam zase jeden známý a hovořil ke mě, abych se šel podívat do Sikorova parku, že tam budou věšet Poláky u kterých našli zbraně. Tyto zbraně hodili němečtí vojáci v noci do studní, které byli vždy u domů, a pak ráno je vytáhli a řekli všem nájemníkům, že tyto zbraně byli od Poláků, aby tak mohli dosvědčit, že zbraně byli od bydlících Poláků.

V této době jsem tak zblblnul, že jsem skutečně šel s lidmi, kteří kráčeli do Sikorova parku, kde měli odpoledne věšet 24 lidí, kteří se provinili německé říši a to tím, že Němci, tam naházeli zbraně a pak to řekli, že to měli Poláci schované ve studni. V tomto Sikorovém parku bylo strašně moc lidí a já jako chlapec jsem stál schovaný mezi lidmi, kteří tam právě byli. Asi o 16.00 hodině přijela tři nákladní auta a z těch aut, vytahovali odsouzené k pověšení na veřejné prostranství. Tehdy mě napadlo jako výborného fotografa, že to vše mohlo být vyfotografováno, žel ale Bohu se tak nestalo. Je velká škoda, že dnešní narození neví vůbec nic o tom, co se za války dělo a toto je od nás všech, velká chyba, co se vše dělo za 2. světové války, to Vám můžou vyprávět jen lidé, co dnes mají přes 80 let. Vzpomínám si přesně, jak všichni odsouzení k smrti oběšením kráčeli ke stupínkům, kde byli připravené šibenice a tak je Němci pověsili.

Těchto odsouzených bylo 24 občanů a to jak svobodní tak i ženatí. Šibenice byly 3 kusy po osmi provázkách. Všichni odsouzení stáli na stupínkách asi 60 cm velikých a po přečtení tak zvaného rozhodnutí (německy -)vrazili do nich příslušníci SS nebo SA a oni si všichni zlomili vaz a byli oběšeni. Vzpomínám si, jak jeden oběšený byl veliký 2 m a když byl ze stupínku shozen nemohl se udusit a to proto, že byl veliký. Já sám jsem byl tehdy 3 dny tak nemocen, že jsem si pak, tři dny vyčítal, proč jsem tam vůbec šel. Tato podívaná byla tak krutá, že do své smrti na tento den, nikdy a nikdy nezapomenu a to z důvodu, že toto byl tak drastický čin, kde se museli na vše dívat i Poláci, kteří tam byli. Nikdy nezapomenu, že tam byl pověšen i můj dobrý přítel, kterého jsem měl moc a moc rád.

U pana Špringra jsem pracoval jako výborný aranžér a také jako zástupce vedoucího pana Špringra. Pracoval jsem tam až do 28. února 1943, kdy jsem musel nastoupit na jámu Jan a to od 15. března 1943. Nastoupil jsem na jámu Jan jako normální horník. Pro mě to bylo moc špatné, jelikož jsem musel den co den chodit do práce a někdy až ze Skrbně u Olomouce. Na jámu Jan jsem musel chodit každý den a někdy i odpoledne a vesměs i ráno. V době, kdy jsem byl jako Čech nasazen na jámu Jan jako horník seznámil jsem se rovněž z ruskými zajatci, kteří rovněž pracovali v dole jako já. Jelikož jsem věděl v jakém prostředí žijí tito zajatci, z tohoto důvodu jsem se snažil den co den, po dobu

mého totálního nasazení všem pomoci. Nosil jsem jim jídlo, pití a cigarety a oni mi byli za vše, co jsem jim dal, moc a moc vděční, za vše co ode mne dostali. Čas ubíhal jako tekoucí voda a my jsme všichni čekali na den, kdy přijde osvobození. V době, kdy jsem byl na jámě Jan totálně nasazen jako Čech to mi tenkrát každý měsíc odtahovali tak zvané sociální vyrovnání jako všem Polákům a oni na to neměli právo, poněvadž jsem byl registrován jako Čech a německé úřady mi to neuznaly. Brali mi sociální vyrovnání jako Polákovi a to bylo každý měsíc. Toto sociální vyrovnání jsem musel platit až do konce války. Domovské právo jsem také neměl v Karvinné a proto jsem musel zajet do Skrbně u Olomouce a požádat je na Městském úřadě, aby mi dali domovské právo do Skrbně u Olomouce. Toto byl protektorát a proto to bylo možné. Toto domovské právo mi bylo uděleno a rovněž přiděleno do obce Skrbeň u Olomouce.

Vzpomínám rovněž na chvíle, kdy mi v měsíci červenci zvonila paní hraběnka a to bylo roku 1943 stará paní, abych přišel do zámku za ní, že ona potřebuje nějakou věc vyfotografovat. Jak si tehdy všichni vyšší zaměstnanci tvářili, co právě tam byli, nedá se ani říci a nemohli tomu uvěřit, že já mám známosti s paní hraběnkou Olívií Larischovou. Tato blízká známost trvala až do 6. 12. 1944 a to až do vyhoření zámku v Karvinné, Solci. V této době se všichni vystěhovali a to do Rakouska, jelikož tam měli zase svůj zámek. Rovněž měli zámek v Čechách a tam sídlil mladý pan hrabě Hanz Larisch se svou první paní a dětmi.

Na jámě Jan totiž nevěděli, že já jsem osobně fotografoval v roce 1941 váženou paní hraběnkou Meri s prvorozeným dítětem, jak matka ho má v náručí a později k 70 letům váženého pana hraběte Johana Larische. **Vzpomínám si právě teď, když jsem panu hraběti Johanu Larischovi přinesl překrásné jeho fotografie, že se mě tenkrát ptal, jak to, že já sám nevlastním fotoateliér, když dělám mnohem hezčí fotografie než sám pan Krysten, který ho fotografoval a špatně. Velice těžko se mi odpovídalo na tuto otázku, ale pak po dlouhém uvážení jsem mu řekl, že jako příslušník k české národnosti nemůžu žádat o povolení k fotografování. I přes všechny jeho sliby, že pan hrabě Larisch všechno zařídí, i když jsem české národnosti, nechtěl jsem ani sobě ani jemu dělat zbytečné starosti. A tak vše zůstalo po starém. Do zámeckého parku jsem chodíval vždy velmi rád. Vždy jsem tam něco nového objevil a rovněž i vyfotografoval.**

Vzpomínám na začátek roku 1944 a to března lépe řečeno konec března, kdy jsme všichni horníci museli jezdit vlakem za Čadcou na Slovensko a tam jsme všichni museli kopat zákopy, které byli pro německou armádu. V této době jsem velice málo fotografoval, jelikož jsem měl strach, aby mi Němci nesebrali můj drahý fotoaparát. Za Čadcou jsme kopali zákopy pro Němce a ty byli tak hluboké, že se tam člověk ztratil.

Velice dobře si vzpomínám, kdy jsem byl ve večerních hodinách u mého dobrého přítele pana Jindřicha Minola a když jsem o ½ 22 hodiny odcházel a tu se dívám a v tu ránu jsem zpozoroval jak hoří v Solci zámek. Ihned jsem se vrátil, abych to pověděl mému dobrému příteli panu Jindřichu Minolovi, ten se šel podívat ven i s jeho paní a oba zjistili, že to hoří zámek v Solci. Já sám jsem běžel k ohni a to z důvodu, že jsem byl u hasičského sboru na jámě Jan. Zář byla tak velká, že to osvětlovalo celou Karvinnou. Vzpomínám si, že sirény nehoukaly a ani světlo na hlavní třídě nesvítilo, to znamenalo, že byla v Solci naprostá tma. Jelikož se tenkrát blížila fronta a bylo už slyšet z Katovic kanonádu, tak v té době Němci, co byli ubytovaní v zámku všichni utekli pryč a nechali zámek spálit.

V této době byl právě hlavní stan Němců v zámku a když cítili, že se fronta blíží zapálili sami Němci zámek a utekli pryč. Místo hlavního stanu byl zámek zapálený a hlavní stan byl pryč.

To vše bylo schválně provedeno hlavním německým stanem a to proto, aby přítomný pan hrabě Larisch už nevlastnil zámek. Po tomto požáru jsem si veškeré místnosti vyfotografoval a tyto vlastním do dnešního dne, abych tak měl památku na vyhořelý zámek, který lehl popelem dne 6. 12. 1944. Za týden odjížděli všichni do Rakouska a mladý pan hrabě Hanz Larisch odjížděl se svou chotí do Čech, kde také vlastnili zámek.

Jeho ženě paní hraběnce od pana Hanze Larische se stala v měsíci březnu 1945 velká nehoda a pan hrabě Hanz Larisch zůstal vdovcem. Jeho paní jela osobním autem a do ní podle svědků vrazil obrněný vůz a tak, že jeho paní spadla na obličej a tak byl její konec. V opraveném zámku roku 1947 byl ZUNZ a toto bylo až do roku 1950.

Velmi rád vzpomínám na chvíle, kdy jsem v zámku v Ráji fotografoval hraběnkou Szatgoczovou, první ženu od pana hraběte Hanze Larische a rovněž také paní hraběnkou Meri, která byla provdaná za hraběte Thuma. Tyto krásné fotografie s dětmi jsou ještě u mě. Paní hraběnka Szafigoczová a paní hraběnka Meri byli tak krásné a vzpomínka na ně mi zůstane až do mé smrti.

Pan hrabě Hanz Larisch měl první ženu, která mu porodila dvě překrásné dívky. Tyto dívky neboli ženy jsem měl možnost vyfotografovat ve Fryštátě, to je dnes Karviná 1 na náměstí vedle tehdejšího hotelu Jelen. Pan hrabě Hanz Larisch mi právě vykládal, že jeho první žena zemřela v autě a to v době, kdy odjížděla do Rakouska a vrazilo do ní tzv. obrněné vozidlo (tank). Tehdy mi říkal před hotelem Jelen, že je to velice smutné, že se musí vyjádřit, že je dobře že zemřela, protože, kdyby žila a podívala se tehdy do zrcadla

nebyla by se vůbec poznala, že z tak krásné ženy je taková nestvůra. Tím bylo pro ní lépe, že zemřela a nikdy se nepodívala do zrcátka, poněvadž by se v zrcadle vůbec nepoznala. Tento výrok mi pan hrabě Hanz Larisch vyprávěl před hotelem Jelen a to bylo, kdy pan hrabě Hanz Larisch ještě žil a bylo to asi roku 1991.

Já pevně chápu pana hraběte Hanze Larische, že kdyby jeho první paní hraběnka Szafigoczová žila a skutečně by se podívala do svého zrcátka, tak by, nikdy a nikdy neuvěřila tomu, že z tak krásné ženy je teď hrouda neštěstí, a žádný by jí takovou jak vypadala nepoznal.

Ještě vzpomínám na rok 1944, kdy jako povinný člen hasičů jsem musel jet do Bohumína a pak do Koblova, kde jsme po náletu a bombardování museli vytahovat mrtvé těla a to jak v Bohumíně tak i v Koblově. Tito lidé byly v bunkru a to jak v Koblově tak i v Bohumíně a právě tam spadla bomba a tito lidé byli bombou zasaženi. Tehdy to byla pro nás špatná podívaná, jelikož jsem musel a to jak v Koblově, tak i v Bohumíně u nádraží vytahovat mrtvé lidi z krytů. Pohled na lidi, kteří ještě žili a bylo na nich vidět, že chtějí ještě žít byl vskutku velice smutný.

Ten čas tak letí, že si to člověk ani tak nepředstaví a už je 1. květen roku 1945. V této době jsem uviděl první sovětské vojáky v Karvinné. V této době to byla pro mě, tak velká radost, která se nedá ničím vyjádřit. Jelikož sověští vojáci byli dost dotěrní, z tohoto důvodu jsem proto honem psal na mnoha dveřích slova, že zde bydlí Češi. To moc a moc pomohlo těm, kteří byli Češi a jiné národnosti jen ne německé. Německé národnosti bylo v Karvinné hrozně moc a po válce se nechťeli tomu přiznat, že byli Němci a to, ještě velkými. Rusové se ubytovali ve vilách, které Němci opustili a tak jsme se všichni radovali z konce války.

V této době jsem se seznámil s velitelem vojsk Rudé armády v Karvinné, a ten mě požádal, abych s ním jezdil na hony do Louk a přilehlých vesnic, a to na zajíce,

bažanty a koroptve. Tehdy jsem mu rád vyhověl, poněvadž jsem věděl s kým mám co do činění. I když bylo tehdy zakázáno střílet bažanty, koroptve a zajíce oni sovětští vojáci a důstojníci mohli všechno. V polovině měsíce května přišla zpráva, aby se všichni vojáci a důstojníci přestěhovali tzv. do Rakouska, nevíme však, zda je tam potřebovali nebo jenom tak pro formu. Tehdy jsem zůstal sám, avšak už bez sovětských vojsk se kterými jsem tehdy měl velice dobré úmysly. Byl jsem tehdy velice rád, co se nedá nikdy a ničím vyjádřit, že skutečně byl už konec války a doopravdy ta hrozná válka už je za námi.

V měsíci červenci roku 1945 přijela do Karvinné vládní delegace s předsedou vlády Národního shromáždění panem Klementem Gottwaldem a ministrem školství panem Zdeňkem Nejedlým. Rovněž přijeli i hosté a byl mezi nimi i předseda tehdejšího Okresního národního výboru pan MuDr. Žurek z Fryštátu. V této době jsem už neměl strach fotografovat a to jak lidi, tak i vládní delegaci a proto z tohoto důvodu jsem také pořídil krásné fotografie z návštěvy pana Klementa Gottwalda a Zdeňka Nejedlého v Karvinné. Tyto překrásné záběry mám ještě do dnešního dne, i když se píše dnes rok 2001.

V roce 1948 přijela opět vládní delegace, ale to už s panem prezidentem Klementem Gottwaldem do Fryštátu, kde jmenovaný prezident Klement Gottwald provedl první výkop na tak zvané dvouletky, fotografie i filmy z tohoto mám ještě u sebe. V této době bylo tak špatné počasí, že padal déšť a počasí nám neprálo. Přijelo i s vládní delegací mnoho reportérů a fotografů, kteří chtěli být u toho jak prezident Klement Gottwald provádí první výkop na tzv. dvouletky. Pro špatné počasí se žádnému z nich nepovedlo zhotovit záběr z prvního výkopu na dvouletky. Pan Klement Gottwald a také Zdeněk Nejedlý provedl první výkop na dvouletky. Já, který jsem jel do Fryštátu v poslední chvíli a to mě vzal můj známý pan Šlachta, jsem přece dobře dorazil a zhotovil jsem tak krásné záběry z prvního výkopu na dvouletky a to jak Klementa Gottwalda

tak i Zdeňka Nejedlého, kteří provedli první výkop. Tyto krásné záběry mám do dnešního dne a sám věřím, že jsou překrásné. Nikdy nemůžu zapomenout, že jsem byl u Československého vojska a to od 1. 5. 1945 až do 31. srpna 1945. V této době jsem potřeboval potvrzení o tom, že jsem byl u Československého vojska a proto jsem zašel do Fryštátu za předsedou Místního národního výboru panem Kantorem a celou záležitost jsem právě u něho vyřídil. Když jsem seděl u předsedy pana Kantora, ten mi právě vyprávěl, že na chodbě mají veliký obraz z prvního výkopu ve Fryštátě na tzv. dvouletky, a že možná autora tohoto obrazu, který visí na chodbě vedle schodiště. Když jsem s předsedou MNV ve Fryštátě hovořil a pověděl jsem mu, že autor tohoto obrazu je pan František Sikora nechtěl tomu vůbec uvěřit, ale později mě poprosil, abych svým vlastnoručním podpisem obraz podepsal. Toto jsem při zpáteční cestě učinil a jeho přání jsem vyhověl. Psal se rok 1945 asi to bylo v měsíci srpnu, kdy mě mužstvo dobrovolných hasičů neboli požární ochrany v Karvinné, Doly zvolilo velitelem požárního sboru a tak mi se dostala velká důvěra ze všech požárních sborů. Věděl jsem, že mě očekává perná práce a to jak s velením tak i s mužstvem. V této době jsem zařídil nový požární vůz, novou stříkačku, druhou stříkačku ještě výkonnější než byla to první, veškeré vybavení a to jak pro požár tak i pro mužstvo, požární oblečení a to jak pracovní tak i sváteční, dále pak boty, ponožky a vše ostatní, co ještě pro mužstvo bylo zapotřebí. Vzpomínám si na dobu, když jsem na Hohenegru ve vilce zachraňoval lidi a to jak děti tak i rodiče a všichni se z toho hrozného požáru zachránili pro mne to bylo strašné moc. Za mého působení 10 let v požární ochraně v Karvinné 2, Doly jsem zachránil 6 obětí, kteří už pomalu byli na druhém světě.

Ostravští hasiči nám prodali tak zvaný Pulmotor, který byl jak pro záchranu dětí, tak i pro dospělé lidi. Tento přístroj nám tehdy hodně pomáhal při různých požárech

a různých katastrofách. Rovněž vzpomínám na naši starou Laurinu a Klement, která nám udělala velice dobrou službu. Bylo to vždy běžné, že po odpískání sirény jsme my, kteří jsme byli v garáži, vždy vyjeli až za 15 a někdy i za 10 minut a to už bylo pro nás pozdě. To vše se nám stávalo až do doby po jednom roku, kdy jsme dostali z Opavy krásné kryté auto, kde tehdy mohlo sedět i celé mužstvo a to bylo 12 lidí a pak už to vše šlo jako na provázku. Vzpomínám na požár v Lazích na šachtě, kde hořela třídirna uhlí a my jsme tam právě zasahovali. Když jsme dorazili na místo v Lazích zjistili jsme, že je tam 7 kusů stříkaček a tyto stříkačky se všechny zasekly vlivem tehdy špatného počasí. Jedině naše tak zvaná osmička nám neselhala a tak jsme tehdy mohli uhasit třídirnu uhlí. Tato třídirna hořela tehdy plným plamenem, ale my jsme dělali vše, abychom třídirnu uhlí zachránili. Za naši práci, kterou jsme na dole Antonína Zápotockého provedli jsme dostali od pana ředitele tohoto dolu děkovný dopis, avšak pro naše mužstvo žádnou odměnu. I když si dneska vzpomínám, že jsme tehdy zachránili důl Antonína Zápotockého od milionové škody. Když jsme odjeli do garáže zpět, někdo z požárníků mi hovořil, že by bylo dobře poslat pro 11 kořaly. Já osobně jsem vytáhl 100 Kčs a poslal jsem svého známého pro 11 kořaly, aby tak alespoň, mládenci měli něco k pití.

Rovněž také vzpomínám na velký požár ve Fryštátě a to bylo kdysi v Kovoně a tento požár byl právě v zimě v měsíci lednu nebo únoru. Vzpomínám si, že byl tehdy velký mráz a že bylo na cestě hodně sněhu. Tehdy jsme se všichni zapojili do hašení, abychom uhasili co nejvíce šlo a tu mne můj kolega polil nechtěně tak silně vodou, že jsem tehdy musel jet do Karvinné se převléknout a zase ihned zpátky, abych tak mohl ještě zachraňovat vše, co se jen dalo.

Vzpomínky ať už jsou špatné nebo dobré nám určitě vždy zůstanou až do pozdních let a věřím, že když jsem byl velitelem požárního sboru v Karvinné, Doly vždy jsem se snažil býti na správném místě. Z požárního sboru jsem nerad odcházel, poněvadž jsem měl dobré mužstvo a já jsem byl u požárního sboru velmi oblíben pro mou klidnou povahu. Vždy, když jsme vyjeli k požáru nebo k nějakému neštěstí všichni mne obdivovali, že nejsem vůbec nervózní a vždy jsem klidný a rozvázný. Z požárního sboru jsem tehdy nerad odcházel a to z důvodu, že jsem měl dobré mužstvo a já jsem byl u požárního sboru velmi oblíben. A toto vše jsem pak zjistil až po odchodu, kde mi celé mužstvo mých známých se slzami v očích přáli hodně úspěchů a hlavně zdraví v novém Havířově.

I když jsem se tehdy přestěhoval do nového města Havířov, vždy jsem chodil do poradního sboru pro okres Karvinná, a to pro foto a film na kulturní středisko ve Fryštátě. V této době jsem dělal vedoucího poradního sboru ve Fryštátě na Kulturním středisku a to až do roku 1960. V této době jsem založil na Místním národním výboru, tak zvané foto a od této doby jsem se snažil všem, kteří navštěvovali náš foto kroužek všem pomoci. Dnes mne ta starší generace zná jako výborného reportéra, kterému nic neuniklo.

Rovněž tak vzpomínám na rok 1945, kdy jsem si otevřel svůj vlastní obchod a to proto, že jsem byl vyučen jako prodáváč a aranžér. Měl jsem na to plné právo. Tento obchod mi roku 1948 převzala Fa Budoucnost v Ostravě a to ještě bez zaplacení. V této době jsem se z toho všeho nervově zhroutil a začal skutečně bláznit. V noci jsem stával a musel jsem honem jít ven a pak zase honem domů a tak to bylo celou noc a moje manželka musela trpět se mnou. Ráno mě pan Žák, který byl u nás, dobrovolných hasičů zbrojmistrem mě odvezl do Ostravy na Fifejdy do nemocnice, jelikož dobře věděl, že jedině tam mi můžou pomoci. Díky všemu, že tam byl můj známý lékař, který mne vlastně poznal,

a který vystudoval lékařství v Anglii, ihned zařídil, abych urychleně jel se léčit do lázní Jeseník. V lázních Jeseník jsem byl celých 5 týdnů a také se mi v těchto lázních moc ulevilo. Po tom všem co se stalo, můj bývalý obchod převzala Jednota-Jedność v Orlové a asi za rok zase Oděvní obchod v Ostravě. Já jsem z tohoto obchodu odešel na jámu Jan a tak zvanou rozvodnu, kde jsem zase dostal místo protekčně. Na této rozvodni jsem pracoval asi ½ roku, kdy za mnou přišel můj známý pan Doležilek a nabídl mi místo na tak zvaném trastu v Karviné, Dolech.

Toto vše jsem udělal a tak jsem nastoupil jako vedoucí propagace na trast Karvinná v Karviné. V této době jsem začal fotografovat ty nejlepší pracovníky v Ostravsko karvinském revíru a to bylo na všech dolech v Ostravsko-karvinském revíru. Tato práce se mi moc líbila a všichni, kteří o mě věděli, zjistili si, že skutečně dobře fotografuji a tak jsme v této době dělali s pracovníky v hornictví tabla a tyto jsme pak vozili do výkladních skříní a prosili jsme vedoucí, aby nám je vystavili ve výkladních skříních. Tato práce se nám všem líbila a velice se nám dařila a tak jak my jsme byli velmi spokojeni, tak i horníci byli s naší prací velmi spokojeni.

Vzpomínám na chvíle, kdy jsem fotografoval všechny naše prezidenty, mimo prezidenta Novotného a do dnešního dne nevím, proč se to tehdy stalo. Pana Tomáše Garriguea Masaryka v Karviné u Radnice a to bylo roku 1935, také jsem fotografoval prezidenta Eduarda Beneše a to bylo roku 1937 v Ostravě na radnici, dále pana Klementa Gottwalda v Karviné a to bylo začátkem června, kdy jmenovaný přijel na radnici v Karviné s ministrem kultury Zdeňkem Nejedlým. Pak znovu na Den horníků pan už byl prezidentem Klementem Gottwaldem, dále Antonína Zápotockého, který přijel na návštěvu do Karvinné na fotbalové hřiště Polonia a pak už prezidenta Ludvíka Svobodu, který přijel do Fryštátu na M.N.V. a v této době jsem dostal potvrzení od pana X.Y., že můžu fotografovat všude, kde bude prezident Ludvík Svoboda. Toho jsem právě využil a fotil jsem ve Fryštátě pak na osmistovce, později v kulturním domě Kovony,

kde se mi podařilo vytvořit mnoho krásných záběrů. Velice rád vzpomínám na pana prezidenta Ludvíka Svobodu za kterým jsem přišel se čtyřmi děvčaty v Bludovických krojích a které se chtěli s ním na věčnou památku vyfotografovat. Pan prezident s tím souhlasil, ale mi odpověděl, mile rád, ale nejprve s mou paní a pak osobně s ním. Tato odpověď mě tak šokovala, že jsem až později zjistil, že pan prezident Ludvík Svoboda dává do popředí nejprve svou paní a pak sebe. Toto se velice málo stává, aby hlava státu dávala do popředí nejprve svou ženu a pak sebe.

Rovněž vzpomínám, když Trasty zrušili, kde vlastně jsem byl zaměstnán a pak po určité době mi nabídli místo na Kombinátě Ostravsko karvinských dolů v Ostravě. Toho času jsem měl zastávat funkci vedoucího propagace. Vše se tehdy zdálo býti krásné, avšak po jednom roce nastoupil na moje místo člověk, který byl na závodě Petr Bezruč. Tam toho pracovníka vyhodili, protože měl známosti, nastoupil ještě lepší místo za mne. Já osobně jsem tehdy zůstal bez místa i když jsem věděl o všem, co se na dole Petra Bezruče stalo. Ten pracovník, který nastoupil na moje místo byl skutečným špatným člověkem, i když dělal vedoucího propagace na dole Petr Bezruč. Toho času jsem já zůstal bez místa, ale nabídli mi místo byt-mistra v Suché, kde jsem měl blíže do práce než do Ostravy. Na místo pracovníka byt-mistra jsem nastoupil tehdy 1. 7. 1958 a to jako byt-mistr do Horní Suché. Toto místo jsem vzal na Ostravsko-karvinských dolech na Správě sídlišť a u tohoto podniku jsem pracoval celých 10 let.

Velice rád vzpomínám na moje chvíle, kdy jsem onemocněl na tzv. Ischias a v době, kdy jsem byl 5 měsíců na nemocenské, mne k sobě do Ostravy na Správu sídlišť zavolal tehdejší pan ředitel Zuziak a hovořil mi, že až se vyléčím, že mi nabídne velice

dobré místo. Toto vše se uskutečnilo a já po své nemoci jsem nastoupil na Ředitelství správy sídlišť do Ostravy jako vedoucí kontrolního odboru. Po této době jsem nastoupil jako vedoucí nákupu u firmy Hratex, která sídlila na Merkuru. U této firmy jsem byl celý jeden rok, ale po jednom roce jsem dal výpověď a důvod byl ten, že náměstek byl moc hloupý a nevyznal se ve věcech, které jsem já koupil.

V době, kdy se stavěl obchodní dům Prior ve Fryštátě mne k sobě pozval pan vedoucí Guzior, který byl dlouhá léta vedoucím tohoto obchodu, aby se mnou projednal určité věci. Tento pán dobře věděl, že mám tak zvané židovské školy a že jsem byl dobře vyučen, že budu jemu dobrým pomocníkem. Tento obchodní dům se právě stavěl a já jsem s prací byl velmi spokojen, až do doby, kdy nastoupil jeden pracovník, který byl velice arogantní a myslel si, že všemu rozumí. V této době jsem dal výpověď panu Guziorovi vedoucímu obchodního domu Prior, a toto vše se udalo za měsíc po tom, co jsem dal výpověď, zůstal jsem bez práce.

Toto vše však trvalo jenom celý týden a já jsem nastoupil do Komunálních služeb k panu Vitáskovi jako fotograf. Pan Vitásek měl ze mě velkou radost a to tím, že mě často pochválil mezi zaměstnanci a pak měl ještě větší radost, že mu dělám dobrou reklamu a fotografie jsou výborné. Na komunálních službách jsem byl celých 10 let a po této době jsem nastoupil do důchodu. Že jsem odešel do důchodu to bylo, protože tam se mnou pracoval mladý pán jménem Kamil Tüll, který se chtěl oženit a proto jsem mu nechal své místo, za což mi je do dnešního dne vděčný.

Já v této době jsem vlastnil tři fotoaparáty a z tohoto důvodu jsem ještě z větší vervou fotografoval, vše co se v novém městě Havířově přihodilo. Vím a jsem přesvědčen, že mne fotografování velice bavilo a to už od mých 14 ½ let, kdy jsem si tehdy sám zhotovil malý fotografický fotoaparát, z důvodu, že kdybych si ho koupil ve 14 ½ roku musel bych za něho zaplatit celých 110,- Kč. Toto fotografování mě bavilo a baví mě do dnešního dne.

Píše se rok 1989 a tehdy přijel do Fryštátu to je do Karviné I, nejmladší syn hrabě pan Hanz Larisch se svou sestrou Meri. Pan hrabě Hanz Larisch přijel do Fryštátu dnes Karviná I, zjistit, zda by mohl něco dostat ze svého nebo snad otcového majetku, který jeho otec v roce 1945, zde zanechal. Nic se nemohlo vyřešit ani se nic nevyřešilo, i když někteří pracovníci na M.N.V. ve Fryštátě moc a moc slibovali a nesplnili. Jistě by bylo lépe nic neslibovat, ale splnit. Pan hrabě Hanz Larisch do Fryštátu jezdil až do roku 1996 a to každým rokem, ale, když posledním rokem onemocněl a to ve Španělsku, tak také ve Španělsku zemřel. Zůstala, zde jen nejstarší dcera pana hraběte Larische Helena Larischová provdaná za hraběte Tarnovského a nejmladší dcera Meri provdaná za hraběte Thuma, bydlící v Rakousku. Starší dcera bydlí, jak mi pověděla v Anglii. Hanz Larisch byl ve Španělsku spálený a to muselo býti do 24 hodin, aby nedošlo ke zbytečným ztrátám rodiny. Popel jeho byl dán do Španělska, poté do Rakouska a nakonec do Karviné I, kde on sám hovořil, že se v Karviné narodil a že chce také tam umřít. Proto třetí díl popela, který přivezla nejmladší dcera Meri je uložen v kostele v Karviné I. Popel byl uložen v Karviné I v římsko katolickém kostele Svatého povýšení a věříme, že tam zůstane na věky. Hanz Larisch byl v Karviné I pochován dne 7. 6. 1997 v 8.30 hodině a u pohřbu byla přítomná hraběnka Meri se svým doprovodem.

Rád vzpomínám na rok 1995, kdy přijela s hrabětem Hanzem jeho nejstarší sestra jménem Helena Tarnovská. Nechci, zde rozepisovat o tom, jak tato paní hraběnka vypadala, ale můžu klidně říci, že asi její manžel pan hrabě Tarnovský jí nedal tolik lásky, kolik dala ona jemu a kolik paní hraběnka potřebovala. Vím a je to známé,

že pan hrabě Tarnovský byl velkým alkoholikem, a tak si myslím, že pro pana hraběte byl první alkohol a teprve přišla na řadu jeho paní. Ještě, když pan hrabě Hanz Larisch žil oslavoval své 75. narozeniny v roku 1992 v Domě Družby v Karviné 1. Pozval zbytek žijících pracovníků, kteří byli zaměstnáni u pana hraběte Larische Mönicha a zbytek pozůstalých dětí, kteří byli už velcí za dobu od roku 1945.

Pan hrabě Hanz Larisch si našel druhou ženu ve Španělsku jménem hraběnka Maria de Palamanet, kteráž to žena mu znovu dala a porodila další 3 dcery. Rovněž také další 3 syny. To znamená, že pan hrabě Hanz Larisch měl celkem osm dětí a z toho pět dcer a tři syny, které díky pánu Bohu všichni žijí a rovněž všichni byli v Karviné 1 v kostele Svatého povýšení a rovněž byli na bývalém zámku v Karviné 1, Fryštátě.

V roce 1997 po smrti nejmladšího syna hraběte Hanze Larische jsem tehdy potřeboval obraz druhé ženy pana hraběte Hanze Larische. Napsal jsem tehdy paní hraběnce do Španělska a poprosil ji, zda by mi mohla zaslat obraz, který by ona paní hraběnka postrádala a samozřejmě, na něm byla ona. Takový to obraz mi osobně zaslala a já jsem ho předal na Okresní archiv do Karviné 1. Toto vše se uskutečnilo a nový obraz hraběnky ze Španělska Maria de Palamonet od pana hraběte Hanze Larische je uložen v Okresním archivu Karviná 1. Toto jsou vzpomínky na nejmladšího syna pana hraběte Hanze Larische.

Také si vzpomínám na prostředního syna pana hraběte Eduarda Larische, rovněž to byl krásný vzrostlý pán, který si vzal za svou ženu dceru pana Generálního ředitele Vítkovických železáren slečnu Šebelovou. Tato dívka byla velice krásná a tak se stalo, že se oba do sebe zamilovali. Tato žena porodila panu hraběti Eduardu Larischovi syna, který dostal jméno Karel Larisch. Tohoto malého chlapečka jsem fotografoval v zámku v Solci tj. Karviná 2, Doly a do dnešního dne mám jeho fotografii. Tato žena jménem paní hraběnka Šebelová Larischová byla moc a moc temperamentní a tu se stalo, že pan hrabě Larisch se s ní rozvedl a ona se dala do pití a pití. Pan hrabě Eduard Larisch si vzal poté za svou ženu mnohem starší hraběnku a byl s ní velice šťastný. S panem Karlem Larischem synem Eduarda Larische jsem se setkal v Karviné 1

i pan hrabě Hanz Larisch, nejmladší syn pana hraběte Larische Mönicha. V této době tam byl i pan Karel Larisch, syn od pana hraběte Eduarda Larische, který mě tehdy požádal, zda nemám snad fotografii z jeho mladých let. Po těch slovech se vše zamluvilo a já mu zapomněl říci, že mám jeho fotografii, když měl pět nebo šest let.

Co mne osobně mrzí, že jsem fotografoval tolik známých a velice vzácných osobností, třeba prezidenty, herce, ředitele podniků, další a další vzácné osobnosti a přitom všem jsem zapomněl se s nimi rovněž vyfotografovat a to na věčnou památku, že jsem je fotografoval. Fotografoval jsem Karla Hájka, herečku Zázvorkovou, pana Beka, pana Horníčka, také pana Céslera, Gotta, paní Pilarovou, Oldřicha Nového a to bylo, v Praze. U baru paní Simonovou, pana Chladila, pana Kopeckého, pana Korna, paní Vondráčkovou, pana Brázdu, pana Kobra, další a další herce a zpěváky. Rovněž jsem fotografoval pana Rumla, pana Diemsbira, pana Uhdeho, pana Zemana, když ještě nebyl předsedou. Pana Zátopka s paní, paní Bohdalovou, pana Efu a dále prezidenta Václava Havla v Českém Těšíně a v Havířově a mnoho dalších a dalších hostů.

V době, kdy jsem čekal na M.N.V. v Českém Těšíně na příjezd pana prezidenta Havla seznámil jsem se s tajemníkem M.N.V., který mi nechal přinést kávu. Tehdy jsem čekal na M.N.V. v Českém Těšíně asi 2 ½ hodiny než přijelo auto s panem prezidentem Václavem Havlem. Když kráčel pan prezident Václav Havel po schodech z 2 patra na M.N.V. v Českém Těšíně přiskočil jsem k němu a toto vše mne napadlo právě, když kráčel ze schodů

a poprosil jsem ho, že pan předseda M.N.V. v Českém Těšíně by rád měl jeho fotografii, kde oba stojí vedle sebe. Samo sebou, že pan prezident Václav Havel také pro tento snímek souhlasil a tak se mi oba postavili do chodby a já je vyfotil. Jak rád byl pan předseda M.N.V. v Českém Těšíně, když viděl tyto krásné fotografie se nedá ani popsat. Fotografoval jsem pana prezidenta Václava Havla a to jak na M.N.V. tak i na mostě, kdy vycházejí občané z Polského Těšina.

Velice rád vzpomínám na naše nové město Havířov. Toto město bylo skutečně postaveno na zelené louce a jenom pár domů tady stálo. Celá dokumentace tohoto nového města Havířov je tak vzácná, že vše co bylo zachyceno fotoaparátem pana Františka Viléma Sikory se nedá, nikdy a ničím zaplatit. Jeho ztracený čas a vložené peníze a investice do fotografování nového města Havířov mu nikdo a nikdy, žádný nenahradí.

V době, kdy pan prezident Václav Havel byl v Havířově a hovořil v 1. patře ve velkém sálu v Kulturním domě Petra Bezruče byl jsem já velice zklamán a toto mne osobně moc mrzelo, že pan prezident Václav Havel nepoobědval rovněž s panem JUDr. Pohlem, který vše zařizoval v Havířově, aby vše dopadlo dobře a návštěva byla vynikající až na ten oběd, kde měl být také JUDr. Pohl.

Jsem moc a moc přesvědčen, že to co dělám po dobu 70-ti let, nedělám jenom pro sebe, ale také pro další generaci, která zde, přijde po nás. Vždyť spousta občanů neví, jak město Havířov vyrůstalo a jak vlastně všechno vypadalo, když se začalo stavět na zelené louce a to před 45-ti lety a tehdy skutečně na zelené louce.

Rovněž ještě rád vzpomínám, kdy jsem bydlel v Karviné 2, Doly a tehdy jsem se seznámil s plukovníkem sovětské armády, který se vlastně narodil v Čechách, že jsem mu daroval krásný obraz s jeho portrétem ve velikosti asi 60x70 cm zarámovaný a tento obraz byl mu dán na věčnou památku. Tento velký obraz jsem sám fotografoval a rovněž i koloroval a byl podle jeho mínění velice krásný.

Dále si vzpomínám na slavnost Havířov v květech, která vždy byla na Den horníků. Tato slavnost byla tak krásná, že si dnes mnoho obyvatel myslí, že je to velká škoda, že dnes už neexistuje tzv. Havířov v květech. Tento den byl pro obyvatele a také pro ty, kteří jsme se přišli podívat jedinečný a všichni odcházeli velice spokojeni.

První Havířov v květech, který byl asi roku 1976, ale přesné datum si vskutku už nepamatuji byl tak krásný, že byla učiněna výstava ve velkém sálu Bytostavu a na tuto výstavu jsme se všichni chodili dívat. Tato výstava trvala tehdy celý měsíc a já osobně z této výstavy mám do dnešního dne krásné fotografie.

Vzpomínám si na lázně Dudince, kde jsem se léčil a díky Bohu jsem se tam vyléčil, ale vždy léčil a to bylo pro mne jedinečné. Lázně Dudince jsou u maďarských hranic a mě osobně, tam bylo dobře. První Havířov v květech jsem nefilmoval, ale jenom vyfotografoval. Pak, ale už u druhého Havířova v květech jsem celý průvod už filmoval a filmuji do dnešního dne. Všechny filmy jsem dal na M.N.V. v Havířově, aby i oni měli památku, jak vždy bylo v Havířově. Nechal jsem si u sebe filmy z Havířova v květech z roku 1985 a z roku 1987, kteréžto jsou jedinečné. Do Havířova v této době se sjelo tolik lidí z jiných měst a to, protože takovou krásu nikde neviděli a nemohli ani vidět. Vzpomínám si, že s tímto nápadem přišel tehdy pan náměstek Barteček a mu patří skutečný dík za vše co udělal pro Dny horníků a Havířově v květech.

Zapsal: František Vilém Sikora

*Nikdy bych neřekl, že budu ještě psát vzpomínky v roce 2002
a to ty,
které jsem prožil a nikdo a nikdy je nenapsal,
avšak nevím proč jsem je psal,
když vzpomínek je hrozně moc,*